

Södra Roslagens
Släktforskarförening

SYSSLINGEN

Medlemsblad för: Södra Roslagens släktforskarförening
2008:2 Årgång 15

Kallelse till vårmöte

Kallelse

till ordinarie vårmöte med Södra Roslagens släktforskarförening tisdagen den 8 april 2008
kl.19.00 i Åkersberga bibliotek

Förslag till dagordning:

1. Mötets öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet
3. Val av rösträknare tillika justeringsmän
4. Fråga om kallelse till mötet behörigen skett
5. Godkännande av dagordning
6. Styrelsens verksamhetsberättelse
7. Revisorernas berättelse
8. Resultat- och balansräkning
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Val av ombud till riksstämman
11. Val av valberedning
12. Övriga frågor
13. Mötets avslutande

Som avslutning på mötet lyssnar vi till ett kåseri om släktforskning av Carl-Uno Sjöblom.

Hjärtligt välkomna! Kaffe med dopp serveras!

Ta med det här numret av Sysslingen till mötet!

Södra Roslagens släktforskarförening

Föreningens adress:

Guckuskovägen 12, 184 35 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande Eddy Widborg 08-540 209 79

e-post: eddy-genealog@telia.com

Vice ordf Anita Järvenpää 08-541 338 19

e-post: anita.jarvenpaa@lo.se

Sekreterare Carl-Göran Backgård 08-540 611 36

e-post: cg@milstolpen.org

Kassör Ingall Hallberg 08-540 233 83

e-post: ingallhallberg@telia.com

Ledamot Olle Kungberg 08-541 753 33

e-post: olle.king@hotmail.com

Ledamot Marianne Fröblom 08-540 673 64

e-post: marianne.froblom@swipnet.se

Ledamot Olle Keijser 08-540 693 07

e-post okeijser@gmail.com

Revisorer:

Ordinarie Björn Olander 08-540 230 65

Lars Lindblad 08-540 659 76

Suppleant Len Blomgren 08-540 603 24

Valberedning:

Bengt-Göran Littorin 08-540 222 52

Berit Wallenqvist 08-540 232 30

Arne Sundberg 08-541 324 55

Programkommitté:

Carl-Göran Backgård 08-540 611 36

Eddy Widborg 08-540 209 79

Gunnar Sjöberg 08-541 320 78

Jessica Sjölund 08-540 212 78

Heléne Stuborn 08-540 246 18

Åkersbergakommitté:

Janet Witoslaw 08-540 622 08

Heléne Stuborn 08-540 246 18

Eddy Widborg 08-540 209 79

Arningekommitté:

Mai-Britt Andersson 08-540 216 42

Carl Göran Backgård 08-540 611 36

Vaxholmskommitté:

Gunnar Sjöberg 08-541 320 78

Anita Järvenpää 08-541 338 19

Inger Rydholm 08-541 320 78

Läsapparaterna (bokning och utlåning):

Carl-Göran Backgård 08-540 611 36

Redaktör och ansvarig utgivare:

Susanne Fagerqvist 08-540 653 26

Redaktionskommitté:

Margareta Hultman Inger Rydholm

Gunnar Sjöberg Leif Gannert

Anita Järvenpää Olle Kungberg

Nils Lindgren Bengt-Göran Littorin

Carl-Uno Sjöblom Arne Sundberg

Avgifter:

Medlemsavgift 100 kronor

Ungdomsmedlem 25 kronor (under 25 år)

Hyra av läsapparat 25 kronor/vecka

Plusgirokonto: 448 57 91-0

Nya medlemmar:

Sätt in avgiften på vårt plusgirokonto.

Glöm inte ange namn och adress!

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år

Bidrag kan sändas till redaktören Susanne Fagerqvist,

Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.

e-post: sysslingen@hotmail.com

hemsida: www.roslagen.be

För signerade bidrag ansvarar författaren.

Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Redaktionen har ordet

Ytterligare ett nummer av Sysslingen är skapat. Vi i redaktionen vill, som vanligt, att våra medlemmar i föreningen hör av sig med både ris och ros. Vi fortsätter med vår datahörna som vi hoppas att ni ska ha nytta av. Vi behöver veta vad du behöver hjälp med, se nödropen på sidan 8.

Jag som ersätter Susanne för detta nummer hoppas att hon tillfrisknat efter operationen (inget allvarligt vad jag fått veta) och att hon övertar det redaktionella till nästa nummer. Vi skall naturligtvis leverera in massor av artiklar. Olle Kungberg och hans präst är sådant vi vill ha mer av. Liknan- de finns även på sidan 13.

Har ni några åsikter eller förslag på innehållet i tidningen, hör då av er på vår e-postadress:

sysslingen@hotmail.com

Leif Gannert

Innehåll:

Kallelse till vårmöte	1
Redaktionen har ordet	3
Brevet till läsaren	4
Verksamhetsberättelse för 2007	5
Bokslut 2007	6
Vårens program 2008	7
Carl-Unos lek med ord	7
Tävling – Ge föreningen en nya logga !.....	8
Medlemstidningar.....	8
En undran	9
Fråga – svar	9
Läsövningar	10
Sysslingens datahörna	12
Präster i familjen-jo, jag tackar!.....	13
Nya medlemmar	13
Kan man göra bort sig i släktforskningen?.....	14
Bokrecension	15
Onödigt vetande!	16
Föreningens WEB-sidor	16
De rätta orden	17
Lösning till läsövning.....	18

**Nästa nummer av Sysslingen
kommer omkring 18:de augusti 2008**

Manusstopp den 21 juli 2008

Brevet till läsaren

Man lär sig något nytt varje dag. Härondagen lyssnade jag på radions program Släktbandet och hörde: om man slår upp Befolkningsregistret för 1900 och bara fyller i rutan för yrkestitel så kommer en hel radda namn – med familjer och barn. Till exempel ger piga hela 164 596 poster. Kopparslagare ger 1 217 poster. Om du slår in kopparslagare och hemort t.ex. Helsingborg så får du fram 9 familjer där far i huset är kopparslagare. Vilken fantastisk funktion. Det finns ju bagare, snickare, trädgårdsmästare, handlare och många andra yrken att slå på.

”Landen (lagsagorna med landsting) var indelade i härader och hundare. Den förra termen användes under äldre medeltid i Götaland, den senare i Svealand. Under 1300-talet utsträcktes häradindelningen även till Svealand. Vid häradsting och hundareting arbetade man under en häradshövding respektive en domares ledning med rättsliga och administrativa ärenden. Troligt är dock att härad och hundare ursprungligen haft funktioner inom den hedniska kulten och den militära organisationen.”

Ovanstående uppgifter om hur härad och hundare fungerade finns att få i en gammal bok jag just återfann i mina hyllor: Land och stad. Svenska samhällstyper och livsformer från medeltid till nutid av Mats Hellspång och Orvar Löfgren. CWK Gleerups bokförlag. Lund 1972.

Boken ingår i en serie: Handböcker i etnologi.

Jag har börjat läsa om denna bok igen: den ger mig mycket av villkoren för mina anor i det förgångna och under vilka sociala villkor de levde och under vilka lagar och regler. Det finns mycket att hämta för den ambitiösa släktforskaren. Fråga efter boken på biblioteket. Om den inte finns där så betyder det att Du och andra frågar efter den. att den anskaffas.

Släktforskning handlar om att ta reda på uppgifter om släktingar i det förgångna och uppgifter om hur man länkar dem samman med, ur deras synpunkt senare släktled. Uppgifterna finns tillgängliga i arkiv, som man får söka upp och på plats leta sig fram i eller så finns dom att få via datorn i form av CDR-skivor som vi köper eller via Internet.

Det är nu mer än 50 år sedan jag första gången besökte Vadstena slott och i en mörk källare satt och sökte i Kulltorps sockens födelse och dödböcker. Då var kretsen av arkivforskare inte så stor. Nu är släktforskningen ingen exklusiv sysselsättning längre. Den har växt ut till en folkrörelse. Just nu i dagarna pågår en diskussion om Släktforskarförbundets framtid. Det finns flera som liksom jag själv via sin lokala släktforskarförening är medlem i Släktforskar-Förbundet men också samtidigt är medlem i föreningen DIS. DIS är samtidigt den utan jämförelse största medlemsföreningen i Släktforskarförbundet. Det finns mycket som talar för, och faktiskt också många som talar om att det bästa som nu kan hända den stora folkrörelsen av släktforskare är att dessa båda storheter slås samman till en stor och slagkraftig organisation. Det vore att öka möjligheterna för släktforskningens uppgifter: att skaffa fram kunskaper – namn på och uppgifter om gångna slakten till glädje för nu levande. Det vore verkligen att transformera två stora rörelser till en folkrörelse och ett studieförbund. Steget efter detta skulle kunna vara att överta aktiemajoriteten i Genline och på ett kraftfullt sätt bidra till att släktforskaren på ett ekonomiskt fördelaktigt sätt får tillgång till sitt grundmaterial.

Med vänliga hälsningar

Eddy Widborg

Ordförande

Verksamhetsberättelse för 2007

Södra Roslagens släktforskarförening har som tidigare varit medlem i Sveriges Släktforskarförbund och Riksarkivets Vänner, men det år 2004 bildade Stockholms läns Släktforskarförbund, där vi också var medlem, har upphört under året. Medlemsantalet har under året stigit från 264 till 268.

Styrelsen har bestått av Eddy Widborg, ordförande, Marianne Fröblom, vice ordförande, Carl-Göran Backgård, sekreterare, Ingalill Hallberg, kassör, samt ledamöterna Gunnar Sjöberg, Heléne Stuborn och Anita Järvenpää. Den har haft 11 protokollförda möten.

Liksom tidigare har ett antal av styrelsen utsedda kommittéer för olika ändamål varit i högre eller lägre grad verksamma. Dessa är:

Kommitté	Uppgift
Arningekommittén	Förmedla synpunkter mellan släktforskarna och personalen på riksarkivets depå i Arninge
Festkommittén	Ordna med kaffe och bröd och ev andra festligheter på våra sammankomster
Programkommittén	Planera och för styrelsen föreslå medlemsaktiviteter
Redaktionskommittén	Samla material till, redigera och låta mångfaldiga föreningens tidskrift Sysslingen
Vaxholmskommittén	Planera och anordna medlemsaktiviteter i Vaxholm

Den på höstmötet 2006 beslutade planen har följts på följande sätt:

1. Studiebesök: 30/1 Kungliga Biblioteket, 18/4 Krigsarkivet, 27/9 Arbetarrörelsens arkiv, 14/10 Stockholms läns museum, 18/10 Svenska Aero-Bilder och 26/11 Stockholms Stadsarkiv.
2. Forskarkvällar i Arninge: 15/2 och 18/10. Vid första tillfället också rundvandring.
3. Studiecirkel och kurser i släktforskning har inte kunnat ordnas på grund av för litet antal anmälningar. Däremot har nybörjare kunnat tas omhand av Jourhavande släktforskare, se punkterna 9 och 10.
4. Sysslingen: Redaktionskommittén med Susanne Fagerqvist som sammankallande har utökats under året och som tidigare år producerat fyra nummer av Sysslingen med intressant innehåll.
5. Vaxholm-Österåker-CD, ett register över födda, vigda och döda i församlingarna i nuvarande Österåkers kommun och Vaxholms stad : Under året har projektet fortsatt, ytterligare ökat farten och nu kommit en god bit över 50 %. Anita Järvenpää är ledare. Den planerade färdigtidpunkten för CD:n har flyttats fram till innevarande års slut.
6. Register på föreningens dator: Version 4 av Sveriges dödbok har installerats.
7. Medlemsträffar: Uppskattade månadsträffar har hållits hela året utom i juni-augusti, både i Åkersberga och Vaxholm.
8. Deltagande i samarbetsträffar och riksstämma: Några samarbetsträffar har inte ägt rum. Anita Järvenpää var vårt ombud på riksstämman i Halmstad och Eddy Widborg deltog i ordförandekonferensen i samband med riksstämman.
9. Sex medlemmar från SRS har deltagit i programmet Jourhavande släktforskare i Arninge. Från andra föreningar har deltagit: från SSGF fyra personer, från DIS-ÖST tre och från IBM Club en person.
10. Jourhavande släktforskare i egen regi: Vi har inte bara genomfört det planerade programmet i Vaxholm utan också vid årets början startat samma program i Åkersberga. Programmet har gett åtskilliga nya medlemmar som resultat.
11. Vår- och höstmöte: Vår mötet hölls den 27/3, då Eric Read berättade om sin forskning om byn Nântuna i Danmarks socken, och höstmötet den 11/11, då Michael Lundholm höll föredrag om kvaliteten i släktforskningen.
12. Vår- och höstavslutning: Vårutflykten – i samverkan med Österåkers hembygds- och fornminnesförening (ÖHF) – gick den 12/5 till Skokloster där slottet och alternativt motormuseet eller Lasse Åbergs museum besöktes. Höstavslutningen hölls också tillsammans med ÖHF i Vita huset den 13/12, även denna gång utan besök av Österåkers Lucia men i trevlig stämning med bl a allsång av Lucia- och julsånger.

Övrig verksamhet:

- Projektgruppen för Soldatinventering i samarbete med Österåkers hembygds- och fornminnesförening (ÖHF) håller, efter avslutad inventering, på med att skriva en bok om båtsmän i Österåkers socken.

- Under året har föreningens webbsidor successivt utvecklats av Nils Lindgren med synpunkter, råd och stöd från flera medlemmar, särskilt Eddy Widborg, Ulla Sellbom och Arne Sundberg med familj.

Vi tackar för gott samarbete med Österåkers hembygds- och fornminnesförening, som gratis upplåter lokaler för oss, med Föreningarnas lokal, ideell förening, i Vaxholm, med biblioteken i Åkersberga och Vaxholm samt med Studieförbundet Vuxenskolan. Sist men inte minst vill vi ge ett stort tack till alla aktiva medlemmar i föreningen för fina insatser under året.

Åkersberga den 5 februari 2008.

Eddy Widborg ordförande	Marianne Fröblom vice ordförande	Carl-Göran Backgård sekreterare
Ingalill Hallberg kassör	Gunnar Sjöberg Anita Järvenpää	Heléne Stuborn

Bokslut 2007

SRS 2007-12-31

Intäkter

Medlemsavgifter	27.710,00
Deltagaravgifter	3.190,00
Lotterier, ränta	3.590,30
	34.490,30

Kostnader

Administration	-2.168,50
Dator	-460,00
Avgift till förbundet	-2.322,00
Stämooombud	-3.810,00
Samarbetsträffar	-1.000,00
Medlemsutskick	-2.080,00
Sysslingen	-9.586,00
Hemsida	-3.611,50
Bokinköp	-1.831,00
Aktiviteter	-4.590,00
Österåker CD	-4.325,00
Styrelsen	-1.050,00
	-36.834,00

Årets underskott **-2.343,70**

2007-01-01 - 2007-12-31

Omsättningstillgångar

Postgiro	1.769,65
Bank	3.604,43
Bank sparkonto	25.490,30
	30.564,38

Anläggningstillgångar

Inventarier	4.325,00
-------------	----------

Summa tillgångar 34.889,38

Skulder

Förbetalda nedsk avg	-800,00
CD projektet	-17.875,00

Summa skulder -18.375,00

Eget kapital

Redovisat resultat	2.343,70
Balanserat resultat	-18.858,08
Summa eget kapital	-16.514,38

Summa skulder och eget kapital -34.889,38

Vårens program 2008

- Jourhavande släktforskare** **Lördagar i biblioteken i Åkersberga centrum (kl 11-13) och Vaxholm (kl 10-13)**
Vi finns på plats och ger råd och hjälp, t ex med att komma i gång. Vi har tillgång till Genline och en hel del dataregister. Pågår januari-maj.
- Månads-träffar** Vi träffas en gång i månaden januari-maj i Åkersberga och Vaxholm och utbyter erfarenheter, ställer frågor, dricker kaffe och har trevligt. Ibland har någon något att berätta eller demonstrera, men programmet blir vad deltagarna gör det till.
- Vita huset, Centralvägen 55, Åkersberga**
Första **tisdagen** i månaden 19.00-21.00.
- Föreningarnas lokal, Pilgatan 6, Vaxholm**
Första **onsdagen** i månaden 19.00-21.00

Onsdag 26/3 13.00
Avfärd 11.00
Avgift: 40:-
Föranmälan krävs

Studiebesök – Svenska Aero-Bilder AB, Gesällgatan 2, Enköping
Företaget startade 1965 och har hela tiden fotograferat från luften. Flera andra bildarkiv har inköpts vilket innebär att företaget nu äger över 5 miljoner bilder från 1940-talet och framåt. Högst tio deltagare. Vid behov försöker vi arrangera flera besök. Samåkning från Vaxholm/Åkersberga.
Anmälan till Gunnar Sjöberg, tel: 08-541 320 78 eller e-post: gunnarsjoberg@bredband.net

Tisdag 8/4 19.00-ca 21.00

SRS vårmöte – Åkersberga bibliotek
Mötet tar ställning till verksamhets- och revisionsberättelsen för 2007, beslutar om ansvarsfrihet samt väljer valberedning inför höstmötet 2008. Kallelsen på första sidan. Som avslutning på mötet lyssnar vi till ett kåseri av Carl-Uno Sjöblom. Kaffe serveras.

Lördag 17/5 10.00-ca 15.00

Våravslutning
Stadsvandring i Vaxholm som avslutas med tipspromenad och för den som så önskar med en strömmingsmacka. Samling vid kyrkan.

Där **föranmälan** krävs ska den göras senast en vecka före aktiviteten till *Heléne Stuborn*, tel 540 246 18, eller e-post till ingbrittsdotter@hotmail.com, om inget annat sägs.

Carl-Unos lek med ord

Medan ögonen tåras

Någon gång har vi väl alla suttit hos ögonläkaren och försökt stava oss igenom synprovstavlan. Här följer en sådan med en viss anknytning till LEGIONEGA, förlåt släktforskning, d.v.s. genealogi.

Carl-Uno Sjöblom

Till skillnad från synprovstavlan så döljer sig här ett ord på varje rad, lycka till!

**NOS
TORE
GÅLEM
GÅSREV
PAGODD
GRYNBILL
VRETARAGA
ASKBOMARRN
DÅRLONKAMUM
RYTESORSFEST**

Tävling – Ge föreningen en nya logga !

Föreningen bildades den 7 februari 1989 och det är nu dags att förnya vår logga. Styrelsen har därför beslutat att ordna en tävling bland våra medlemmar.

Loggan ska fortfarande föreställa vår symbol - Kungsängsliljan. Föreningens namn "Södra Roslagens släktforskarförening" bör ingå i harmoni med blomman. Det är viktigt att loggan kan användas både med blomman ensam och tillsammans med namnet på föreningen samt att den fungerar i olika sammanhang t.ex. på hemsidan, på CD-skivan, brevpapper och affischer. Form och typsnitt är valfria, men den ska finnas både i färg och i svart/vitt.

Bidragen mailas i pdf-format till sysslingen@hotmail.com senast den 15 maj

Styrelsen kommer att utse vinnaren som, utöver äran, kommer att få en valfri bok eller CD-skiva ur bokhandeln Rötters sortiment.

Ulla Sellbom

Anita Järvenpää

Medlemstidningar

Några fler medlemstidningar som kommer till föreningen och förvaras utanför studiecellen på Åkersberga bibliotek.

Anropet, medlemsblad för StorStockholms Genealogiska Förening utkommer med 4 nr./år www.ssgf.org och info@ssgf.org

Diskulogen medlemstidning för föreningen DIS. Föreningen för datorhjälp i släktforskningen utkommer med 4 nr/år www.dis.se och dis@dis.se

Dis-Play medlemsblad för DIS-ÖST. Regionföreningen för datorhjälp i släktforskning utkommer med 4 nr/år www.dis-ost.se

Genklang medlemstidning för Ovansiljans Släktforskare utkommer med ca 2 nr/år Genklang on line: www.genealogi.se/dalarna/mora eller Dalarötter www.genealogi.se/dalarna

KFV Forskaren medlemsblad för Katrineholm-Flen-Vingåkers Släktforskarförening www.kfvslakt.se

Medlemsblad för Hembygds och Släktforskare Nolaskogs utkommer med 4 nr/år www.hsn.nu

PLF-Nytt Person -och lokalhistoriskt forskarcentrum Oskarhamn utkommer med 4 nr/år www.plfoskarshamn.se eller info@plfoskarshamn.se

En rättelse har inkommit från Sven Olby ordf. Västerås Släktforskarklubb medlemsbladet Arosiana utkommer med 3 nr/år www.ariosiana.se

Hälsningar

Marianne Fröblom

En undran

Här nedan kommer en fråga som vi fått på föreningens e-postadress. Om någon känner till något om detta så tveka då inte att maila till nedanstående person. Om du inte har mail så hör då av dig till någon i redaktionen eller styrelsen så hjälper vi gärna till.

Hej!

Jag har ärvt av min far, som ärvt det av sina föräldrar, ett cigarställ i silver med inskriptionen

” Av Södra Roslags Folkskolelärare-förening 1877”, dessutom är initialerna, som jag kan tyda dem, J/I C N eller ingraverade.

Min farmors biologiske far var Johan Fredrik Theodor Janzon, präst i Östhammar. Han gick bort bara några veckor efter att min farmor föddes så hon adopterades av prästen Lars Petter Frees som tjänstgjort i Tolfta, Huddunge och Vassunda församlingar. Farmors biologiska mamma var Ida Öller som jag tror startade ett hem/skola för utvecklingsstörda i eller i närheten av Uppsala.

Vore tacksam om någon kan hjälpa mig med ”gåtan” om cigarrstället – vem gavs det till? All information om nämnda personer mottages tacksamt!

Med vänlig hälsning

Ann-Che Minneskjöld

minneskjold@beac.nu

Fråga – svar

Har du någon fråga kring släktforskning eller ett dataproblem du vill ha löst. Hör av dig till redaktionen per e-post, brev eller telefonsamtal. Vi skall försöka hjälpa dig. Vi tror inte att livet är så lätt längre. Framför allt inom PC-världen sitter många med problem. Vilket/vilka vill du ha hjälp med? Till vår nyinstiftade datahörna vill vi ha tips på vad vi skall förklara. Du får väldigt gärna dela med dig av dina kunskaper också. Hur, löser du vissa av dina problem?

Du som inte kan det här med datorer, kom till vårmötet och överlämna frågan skriftligen. Då vet du att den når fram.

Leif Gannert

Läsövningar

Sedan jag nu genom försjuna och almagters-
styrelse uppnådt en ålder af Sjuttio sex år, och icke a-
lenast under den tid, hafvet den lyckan at nu vara andra
gångom Gift, utan äfven dejs mina med första Hustrus
samma aflade Barn, tillhörande Moderne af onödig-
quette tid fullt liquidat, samt att, med sedrane Giften
nu varande med Hara Hustru, Maria Catharina, fød
Hedberg, hafvet den nåden af Gud, at vara begäfvad
med en son, vid Namn Anders Petter, om tyuga veckor-
Gammal. Och som förut varit, det jag icke alenast
uppnådt en hög ålder, utan äfven så mig som allom
okunnigt, huru long lefvet Menniskan för ordnat
är, så får jag härigenom oätukallegijem förklora,
min yttersta vilja vara, att det tillä offskyldiga
Barnet Sonen Anders Petter, måtte utaf Retur-ster-
mona dagar bli arkänd varda, den andel uti Bær
som på mig sjda tillhört kan, så väl i löff som
Byggnader och Dispositions rätt af jorden, jag nu
eller framdeles på längre eller kortare tid har eller
mig förvarpa kan, hvilket till dejs uppfostran på
bästa sätt användas och förvaltats.

Och min Hara Hustru mig äfven beswår, måtte
det vara gerne Obletaget, at själv efter yttersta för-
måga derom vår sons rätt till dejs uppfostran

Disponera, ja' uida' uke' hon' uti' mitt' agtenskyge
vilja' inga'. Hvidrigt' fael' og' om' gud' skulle' beha-
ga' haden' kallad' var' kanna' jon', for' uten' efter' mina
dagar, skolandes' vart' lida' ho' jag' uti' det' befinnes
vara' af' min' efterlevande' hustru' uten' och' uten'
nagot' ansprak' af' mine' andre' barn, till' des' fram-
tida' forso'g' for' sig' och' des' arfvingar' ja' som' lagligt
valfongit' behalle'.

Hvilket' Testamentariska' for' ordnande' jag' med' sunt
for' nuet' och' fri' vilja' egenhandigt' underskrefvit,
samt' med' medonstande' veltuens' styckate,
Kroatstaland' den' 8de Februarij' 1827.

Petter Bom. Ma'ngren

Med' forestaende' Testamente, forklarar' jag' mig
till' alla' delar' nuget' och' i' handelse' att' min' kanna' man
Petter' Mangren, afvar' lever' mina' lefnads' dagar, ja'
val' som' var' kanna' jon', skolandes' vart' lida' for' hustru-
de' och' med' lida' ratt' min' andel' i' Bort' Disponeras
hvilket' till' oroggligt' hallande' med' mitt' Namn' och'
Bomarkens' underskrefvit, till' kallade' veltuens' afvar'
vare' styckate. Utsuppa

Maria Catharina Bom. Mangrens
frö' Hustru

Till' forestaende' Testamente, ad' med' ansesidig' af-
verens' kommelse' upprattat, samt' med' sunt' for' nuet'
og' fri' vilja' egenhandigt' underskrefvit, betygga
pa' en' gang' narvarandes' veltuens' Datum' Ut-
suppa, Anders' Andersson, i' Nale' den' aldne'
Jan' maltsen, i' fursta

Sysslingens datahörna

Klipp ur, kopiera och klistra in

Nedan ser du de symboler som Office använder för dessa funktioner. Jag tror mig vara rätt säker på att samtliga program från Microsoft nyttjar dessa på samma sätt. Jag skall berätta lite om hur man kan förenkla hanteringen om man tycker det är omständligt att hela tiden klicka än här och än där.

Vi som nyttjar standardprogrammen Word, Excel och PowerPoint vet hur det går till och ibland lär man sig saker som är krångligare än det behöver vara. Tag till dig det som du tycker verkar vara bra och passar ditt sätt att arbeta. Man måste **alltid** markera det man skall hantera, det utgår jag ifrån att du vet. Markerar gör du genom att sätta markören i ena hörnet, håll ner vänster musknapp och dra till motsatta hörnet. Då skall området som skall bearbetas vara markerat, oftast svart bakgrund och vit text.

Först kortkommandona

Klipp ur Ctrl+X, (saxen ovan) håll ner Ctrl-knappen och tryck på bokstavstangenten X, då försvinner det du markerat. Upptäcker du att det var felmarkerat så återställer du det direkt med kommandot Klistra in.

Kopiera Ctrl+C, håll ner Ctrl-knappen och tryck på bokstavstangenten C. Det du markerat blir kvar. Klistra in Ctrl+V, håll ner Ctrl-knappen och tryck på bokstavstangenten V. Skall inklistringen ersätta bild eller text, markera det som skall ersättas så blir det utbytt. Annars tränger sig urklippet in.

Ctrl-knappar finns på nedersta raden längst ut till höger och vänster om mellanslagstangenten. Du behöver inte ange stor bokstav. Jag skriver så för att det skall bli lite tydligare i texten.

Själv är jag numera rätt bra på att låta vänster lillfinger hålla in Ctrl-tangenten medan pekfinger letar upp bokstavstangenten.

Bilden ovan har jag skapat genom att ta en kopia av bildskärmen, Alt+[Print Screen], och klistrat in den med Ctrl+V i Word. Därefter beskurit den enligt förra numrets datatips. [Print Screen] finns till höger om funktionsknappen F10.

Special för EXCEL

I EXCEL finns en annan variant som kan vara bra att känna till. Speciellt för oss som jobbar med att registrera ministerialböckerna. Om du står i en viss cell så trycker du som vanligt på Ctrl+X eller C. Flytta markören till den cell du vill flytta eller kopiera innehållet till och tryck Enter. Observera att detta gäller endast innehållet i hela cellen, inte delar. Vill du hantera delar av innehållet i celler blir det via redigeringsraden (märkt *fx*) ovanför kolumnbokstäverna, som vanligt. Kortkommandona ovan gäller även där.

Ett annat sätt att kopiera hela celler i EXCEL är att trycka Ctrl+*. Denna variant fungerar bara om du skall kopiera innehållet från cellen ovanför till den cell du står i.

I EXCEL finns ju även det här med att dra markeringen i högra nedre hörnet i aktiv cell. Har du siffror får man kolla så det inte skapas serier, då får man trycka på höger musknapp när man drar, normalt skall vänster musknapp hållas nertryckt.

Engelska och tyska

För er som eventuellt jobbar med engelska versioner så heter symbolerna Cut, Copy och Paste. På tyska har jag ingen aning, men är väl knappast aktuellt för oss. Fil heter Datai på tyska, det vet jag.

Leif Gannert

Präster i familjen-jo, jag tackar!

I Herdaminnen för Strengnes Stift fann jag följande:

KARL ADAM KUNGBERG född 1821 i Nyköping Västra, son till hushållerskan Maria Charlotta Kungberg. Fader okänd, så uppfostran sker hos morfadern mönsterskrivare Lars Kungberg i Lid. Nåväl. studier i Nyköpings skola 1830, gymnasist 1836 (raskt marscherat) och student i Uppsala 1841. Studierna i Uppsala avrundas med prästvigning i Strängnäs 1845.

Men vissa är inte nöjda. Man menar att, Kungberg blivit inskriven som student vid universitetet, trots att han i flera ämnen haft underhaltiga kunskaper. Han har icke lämnat sitt avgångsbetyg från gymnasiet vid inskrivningen till universitetet.

Så får biskopen Holmström i Strängnäs bekymmer; han har sett Kungberg i staden och funnit honom besynnerlig; "såsom vore några skruvar löse".

Tecken på sinnessjukdom börjar visa sig, och från hösten 1848, placeras Kungberg hos lämpliga "mecenater" på olika håll i Södermanland. Sjukdomen övergår i våldsamerhet, Kungberg förpassas till Uppsala Hospital. Efter 3 år anser han sig själv frisk, och får tjänst i Vintrosa. Men efter 4 månader har prosten fått nog. Kungberg placeras ånyo hos nya välvilliga, som mot ersättning, kan hysa honom. Bl.a hos en av moderns systrar - klockaren Wassberg i Lid med familj.

Men 1854 är det dags för Uppsala Hospital igen och 1857 anser direktionen att han kan släppas därifrån. Domkapitlet vill att han stannar, men detta vägrades. Kungberg får 10 rd i respengar och sänds med ångbåt till Stockholm. Han tar sig igen till klockare Wassberg i Lid, men till slut vill ingen ta sig an honom.

Sommaren 1863 förbarmar sig en komminister Kjerseen över honom, men efter en tid har tillståndet förvärrats. Kungberg inbillar sig, att han är förföljd av ormar och marsvin, och för oljud dag och natt för att bli kvitt sina förföljare. Kjerseen föreslår omhändertagande, och 1864 intas Kungberg på Konradsberg i Stockholm. 1868 konstateras att Kungberg är obotligt sjuk, men icke våldsam. Kungberg måste då lämna sjukhuset. Biskop Annerstedt tar sig nu själv an Kungberg och inleder förhandlingar med Danvikens Hospital. Så blir fallet. Direktionen för Danviken tar emot honom. Domkapitlet anslog en månadspenning av 4 rd 50 öre till Kungberg. Summan skulle användas till kaffe och snus åt honom. Direktören på Danviken hade meddelat, att Kungberg vant sig vid dessa vanor och att ett umbärande av dem kunde förvärra hans tillstånd.

Karl Adam avlider 1878 på Danviken.

Sammanfattat av Olov Kungberg, ej präst; fd skorstensfejare.

Nya medlemmar

Rebecca och Nils Davant	JÄRFÄLLA
Sven-Olof Fransson	VAXHOLM
Bengt Gustavsson	SOLNA
Berith Lind	VÄRMDÖ
Örjan Nygren	ÅKERSBERGA
Birgitta Stenius	ÅKERSBERGA
Barbro Wiman	VAXHOLM

Udda fynd

När man letar efter en sak finner man ibland massor av annat. Ur Vaxholms Kyrko- och skolråds protokoll vill jag delge er följande:

1899 13/10 §3:

Beslöts att aflåta en skrivelse till Fattigvården med hemställan af nödvändigheten, det fattigvården omhändertog ogifta Johanna Janssons två minderåriga barn, Alma Wilhelmina, född den 31 Januari 1887 och Johan Fredrik, född den 25 Januari 1889; emedan modern saknade bostad och i högsta grad försummade barnens skolgång och dessutom förde ett sedeslöst lif.

1901 25 oktober §4:

Gossarna Thorvald Albin i fattighuset och arb. Jonas Johanssons son John i staden anmäldes äfven såsom oordentliga i sin skolgång och den sistnämnde dessutom såsom olydig och självsvåldig i skolan. Herr A. Gustafsson åtog sig i egenskap av ordförande i fattigvårdsstyrelsen att dra försorg om att Thorvald Albins skolgång blefve ordentlig. John Johansson skulle vid upprepad olydnad agas uppe i skolan inför skolrådet af sin fader, som för detta ändamål skulle uppkallas dit.

Avskrivet av Leif Gannert

Kan man göra bort sig i släktforskningen?

Ja, det tror jag att det finns många möjligheter till. Många har nog i god tro förväxlat personer under sin forskning utan att upptäcka felet. Några har nog i sin iver struntat i att kontrollera om det som ser konstigt ut, verkligen kan vara rätt.

Detta blir min bekännelse på ett fel jag gjorde, som jag hoppas får andra att tänka till så de inte gör något liknande. Felet uppdagades så småningom då jag hoppades att jag kommit fel. Varför förstår du nog lite längre fram i min berättelse.

Det hela utspelar sig i socknarna kring länsgränsen Blekinge och Kronoberg. Vissa individer flyttade alldeles vådligt mellan socknarna och brydde sig inte ett dugg om att man böt län och gjorde det därför lite omständigare för oss som senare skulle reda ut sina anor.

Jag har en familj som min hustrus Daniel härstammar ifrån. Eftersom vi går bakåt i tiden så kommer jag ju till det tillfälle han flyttar hemifrån och skall därför fånga in honom med sin mor och far. Var Daniel är född vet jag inte, men jag vet att han heter Gabrielsson i efternamn och jag har hans förmodade födelsedatum. Jag hittar en Daniel och kommer till sidan där hans föräldrar finns, tror jag. Men fadern heter ju Magnus? Ja, ja, det är väl fosterfadern. Daniels rätta fader är väl död, så han dyker väl upp om ett tag. Men det finns ingen Gabriel i sikte. Var det så att mor hans var ute på ett litet äventyr och erkände det, då borde ju födelseboken berätta den sanna historien. När Daniel är ca 6 månader så kommer familjen från en annan socken i ett annat län. Pang på rödbetan, in i födelseboken i den socknen! Jag har ju födelsedagen. Men det finns ingen Daniel i den församlingen på det datumet. Hur var det i församlingen de flyttade till då, han kanske inte blev registrerad i födelseboken för modern hade redan flyttat innan kyrkobokföringen hängde med? Byt län in i föregående församlings födelsebok, ingen träff där heller. Var i helsike är födelsenotisen på min Daniel?????

Här höll jag på och hoppade fram och tillbaka. I husförhörlängderna fanns hela familjen, men födelsenotisen saknades. Jag jobbade med detta under månader lite då och då. Så en dag fick jag en

idé och jag bestämde mig, har jag tur så är det fel Daniel. Alltså tur på så sätt att jag kan få tag på en Daniel där fadern heter Gabriel och födelsenotisen finns.

På vilken sida har jag två Daniel, alltså var spårade eventuellt jag fel?

Jo, i en av husförhörslängderna fanns det två Daniel med massor av namn på. Det var väl en tre fyra rader mellan dem. Samma födelseår på båda och det var bara födelseåret som stod och där fanns inget efternamn heller. Efternamnet borde väl ha stått, eftersom båda flyttat hemifrån. Men var prästen bekväm så var han. Alltnog, jag bytte Daniel och kom till vägs ände igen. Han kom någonstans ifrån, som var omöjligt att tyda. Trots hjälpsamma kamrater kom vi inte fram till vad det kunde vara. I min desperation började jag leta i samma husförhörslängd. Jag visste ju inte om kråkfötterna betydde en by eller gård inom församlingen, eller om det skulle stå för en socken. Under det letandet väcktes min hjärna till liv. Där står Väckelsång, var inte den oläsbara kombinationen de 3 – 4 bokstäverna i det namnet? Jo, mycket riktigt. I Väckelsång har jag nu skaffat mig en ny säker grund att stå på för det fortsatta arbetet. Födelseboken anger ”mitt” datum jag fått med mig och fadern heter Gabriel. Daniel är ju född 1793 så jag kommer nog inte så mycket längre än till hans föräldrar. Men det känns onekligen rätt skönt att ha fått ihop det.

Det är här jag menar att man lätt kan komma fel. Hade den Daniel jag kom fel på haft en fader som hetat Gabriel tror jag inte jag kommit underfund med att jag hamnat på fel spår. Även om sannolikheten inte är stor, så finns den där. Här skapar de digitala bilderna oss lite problem. Man bestämmer själv hur stor del av sidan man skall se. Det gör att man blir glad för första bästa träff, jag tror det var så jag lyckades spåra ur. På en mikrofisch hade jag förhoppningsvis sett att det fanns fler än en Daniel. Hur många gånger har jag själv gjort fel i min iver att få fram så mycket som möjligt så snabbt som möjligt? Och så som avslutning, gäller även er som sitter hemma med SVAR eller GenLine och forskar. Våra farligaste ord i forskning, vid framför allt stängningsdags eller läggdags, är nog Alfons Åbergs ”Jag skall bara ...”!

Tänk på det mina släktforskarvänner, från en glad och nöjd

Leif Gannert

Bokrecension

För några nummer sedan recenserade jag ”Släktforskning för alla” av Börje Furtenbach. Denna gång har jag gett mig på ”Släktforskning, vägen till din egen historia” av Elisabeth Thorsell och Ulf Schenkmanis. Att den är från 1993 och den tredje utökade upplagan kom 2003 märks vid en jämförelse mot Furtenbachs. Man är inte lika mycket inne på släktforskningsmetodiken som att tala om var man kan hämta uppgifter. Man är mycket bättre på pedagogik numera. Det är mycket lätt att ta till sig den kunskap man förmedlar i boken. Den spänner över ett betydligt större forskningsfält och har även Genline och SVAR med i sina källor. Vissa av de CD-skivor som då var aktuella finns även med. Även emigranter och Internet är omnämnt. Därtill ett i vissa lägen användbart kapitel om gamla mått, mynt och vikter. Om man vill fördjupa och bredda sina kunskaper som nybliven släktforskare är detta en alldeles idealisk bok.

Forskningens faror när man ilar fram genom åren över Sveriges land och socknar varnar man väl inte alltför tydligt för, men det är å andra sidan sällan man gör det i böckerna. Noggrannhet är en dygd, kan man väl säga och inte nog poängteras.

Leif Gannert

Onödigt vetande!

Det var den indiske brahmanen vid namn Sessa som klurade ut spelet Caturunga. Det spelas av fyra deltagare på ett bräde med åtta gånger åtta rutor och med 8 pjäser som flyttas efter hur många poäng man får vid kast med 2 tärningar.

Indiens kung ville belöna upphovsmannen eftersom han tyckte spelet var så genialt. Sessa ville ha vete i belöning som kopplades till rutorna på brädet. 1 för första rutan, två korn för nästa och fyra för nästa, alltså fördubblingar 63 gånger. Två upphöjt till 63 plus ett, om vi tar det matematiskt. Kungen blev först jätteglad och sade att det har vi kört fram till morgondagen. Kungen fick reda på av sin räknemästare att så mycket säd fanns inte i landet, och det handlade om flera års produktioner. Hur räddar man sitt ansikte som kung i detta läge? I siffror uttryckt är antalet sädeskorn enligt följande tal: 18 446 744 073 709 551 615.

Kungen fick följande råd. ”Fånga brahmanen i hans egen fälla. Han skall själv få räkna kornen, korn för korn. Även om han håller på oavbrutet i hela sitt liv kommer han inte i närheten av den mängd han tror sig ha fått.” På sex månader har han fått ihop ungefär en kubikmeter, var rådgivarnas uppskattning. Och då måste han räkna dygnet runt.

Vad har nu detta med släktforskning att göra? Ja, någonting kan jag väl få till om du vill ha ett svar.

Om vi antar att en mansålder är 33 år. 63 gånger 33 år är ca 2.100 år. Vi är onekligen i närheten av Kristi födelse. Hade vi haft en ordentlig kyrkobokföring eller annan samhällsbokföring i obruten följd sedan dess så hade vi haft några anor att hålla reda på. Man skulle ju infinna sig för skattskrivning för 2.000 år sedan, men den tycks inte ha blivit permanentad. Det är väl också tveksamt om det över huvud taget levat så många människor på jorden som detta tal representerar. Födelsetalet kan säkert vara uppnått, men troligen inte sådana som nått fruktbar ålder och reproducerat sig.

Leif Gannert

Föreningens WEB-sidor

Du håller dig väl underrättad om vad som försiggår i föreningen genom att titta på web-sidorna. Glömt adressen? Aja baja, den skall du ge till varje ny intresserad person du träffar på. Därför får du inte glömma den! Här kommer den då:

www.roslagen.be

Vår medlem Nils Lindgren sliter med dessa sidor för att få allt perfekt. Har du åsikter om dess innehåll, såsom felaktigheter, för mycket av något eller att du saknar något. Meddela Nisse det i så fall, eller någon i styrelsen går också bra. Du har ingen PC hemma? Ingen katastrof, besök biblioteket så hjälper personalen dig igång. Eller varför inte kontakta någon medlem så du kan få en personligt lärare på biblioteket någon timmar i veckan. Ingenting är omöjligt, som Gunde säger.

Leif Gannert

De rätta orden

enl. sid 6:

Son

Rote

Gemål

Svåger

Dopdag

Brylling

Arvtagare

Barmorska

Kommunalråd

Fostersyster

Lösning till läsövning

WALLENTUNA HÄRADSRÄTT AIA:28

Sedan jag nu genom försynens och almagts styrelse uppnådt en ålder af Sjuttjosex år, och icke alenast under den tid, hafvit den lyckan att nu vara andra gången Gift, utan äfven dess mina med första Hustrun sammanafnade Barn, tillhörande Möderne arf enligt quitto till fullo liquiderat samt att med sednare Giftet med varande min Kära Hustru, Maria Catharina, född Hedberg, hafvit den nåden af Gud, at vara begåfvad med en son vid Namn Anders Petter, nu tjugo veckor Gammal; Och som förut nämt, det jag icke alenast uppdådt en hög ålder, utan äfven så mig som allom okunnig, huru long lifstid Menniskan för ordnat är; så får jag härigenom oåterkalleligen Förklara min yttersta vilja vara. att det lilla oskyldiga Barnet Sonen Anders Petter, motte utaf Retenn efter mina dagar till ärkänd varda, den andel uti Boet som på min sida tillhöra kan, såväl i löst som Byggnader och Dispositjons rätt af jordar, jag nu eller framledes på längre eller kortare tid har eller mig förvarfva kan, hvilcket till dess uppfostran på bästa sätt användas och förvaltas.

Om min kära hustru mig öfverlefver motte det vara henne Obetaget at sjelf efter yttersta förmåga denne vår sons rätt till dess uppfostran Disponera, såvida icke hon uti nytt ägtenskap vilja ingå: I vidrigt fall och om gud skulle behaga hädan kalla vår kära son, för eller efter mina

Om planerna fungerar så kommer nästa nummers läsövning att innehålla den text som gjorde att detta testamente kunde upptäckas.

dagar, skolandes vårt lilla bo sådant det befinnes vara af min efterlevande hustru ensam och utan något anspråk af mine andre Barn till dess framtida försorg för sig och dess arfvingar såsom lagligt välfånget behålla.

Hvilket Testamenariska förordnande jag med sundt förnuft och fri vilja egenhändigt underskrifvit, samt med nedanstående vittnen styrktes

Kragstalund den 8:de Februari 1827

Petter Bom Malmgren

Med förestående Testamente, förklarar jag mig till alla delar nögd, och i händelse att min käre man Petter Malmgren, öfverlefver mina lefnads dagar, så väl som vår kära sons, skolandes på lika förhållande och med lika rätt min andel i Boet Disponeras hvilcket till oryggligt hållande med mitt namns och Bomarkens underskrift i tillkallade vittnens öfvervaro styrckt

ut supra

Maria Catharina Bom: Malmgren
 född Hedberg

Att förestående Testamente, är med ömsesidig öfverenskommelse upprättatt samt med sunt förnuft och fri vilja egenhändigt underskrifvit, betyga på en gång närvarande vittnen Datum Ut-supra Anders Andersson i Næhe den äldre

Jan mattson i Syrsta